



מן התלמוד

סדר קדשים,
מסכת חולין, דף קי"ח

"תנן התם: כל שהוא יד ולא שומר - טמא ומטמא ואינו מצטרף. שומר ואע"פ שאינו יד - טמא ומטמא ומצטרף. לא יד ולא שומר - לא טמא ולא מטמא"

מיחסרא - חסר
אתיא - בא

א

הסבר: התלמוד דן בחלקים שונים במאכל, שנחשבים יד (מקום אחיזה) או שומר (המגן על חלק אחר), ובדינים לגבי טומאה וטהרה.

תלמוד ישראלי
הדף היומי לילדים

החידון העולמי
הראשון של התלמוד
הישראלי יוצא לדרכו!

הורים וילדים מוזמנים
להרשם ולהשתתף

לרגל שנת סיום השי"ס
חוויה של פעם
בשבע וחצי שנים

הרשמו עכשיו באתר:
www.talmudisraeli.co.il
טל. 03-9250225

סדר קדשים | מסכת חולין דף קי"ח-קכ"ג שבת פרשת שמירי | י"ז-כ"ג באדר ב' (24-30 למרץ)

דף קי"ז: פרק "העור והרוטב"

פרק "העור והרוטב" עוסק בדיני טומאה, והמשנה הראשונה מזכירה חלקים שונים של בעלי חיים: עור, עצמות, קרנים ועוד, לגבי דיני טומאה. איך קשורים קרנים לטומאה?

ובכן, מאכל טמא אינו יכול לטמא מאכל אחר, אלא אם כן המאכל הוא בשיעור כביצה. המשנה אומרת, אפוא, שאם יש בשר שאין בו שיעור כביצה, אך מחוברת אליו עצם וביחד עמו היא בשיעור כביצה, העצם משלימה את הבשר לשיעור כביצה והוא יכול לטמא.

דף קי"ח: "ידים" ו"שומרים" של מאכלים



בדף זה לומדים על "ידים" של פרות ועל "שומרים" של פרות.

כשם שלכלים יש ידית שבה אוזנים את הכלי, כך יש פרות שיש להם "יד" שעליה הפרי נאחז. "יד" של פרות היא הענף הרך שהפרי נתלה עליו באילן. "שומר" של הפרי היא הקליפה שעל האוכל, ששומרת עליו שלא יתקלקל.

ומדוע המשנה והגמרא עוסקות ב"יד" וב"שומר" של המאכלים? מפני שהם קשורים להלכות שונות. למשל, אם טומאה נוגעת ב"יד" או ב"שומר" של מאכל, כל המאכל נהיה טמא, כאילו נגעה הטומאה במאכל עצמו.

דף קי"ט: גרעין חיטה



בבית מדרשו של רבי ישמעאל אמרו: הקליפה של גרעיני חיטה והקליפה של קליפה של גרעין חיטה היא "שומר" של גרעין החיטה, ולכן היא מצטרפת אליו לענין טומאה. גרעינים של חיטה ושל שעורה, הם קטנים מאוד, ואינם בשיעור "כביצה". רק מאכל בשיעור "כביצה" יכול לטמא בטומאת אכלין, אם כן, כיצד גרעין אחד של חיטה, אפילו עם השומר, יכול לטמא טומאת אכלין? התלמוד אומר שמדובר בגרעינים גדולים מאוד, כמו אלו שהיו בתקופתו של שמעון בן שטח. על הגרעינים הללו מסופר במסכת תענית, שבימי שמעון בן שטח היתה ברכה ביבול, עד שגרעיני החיטה היו בגודל גדול מאוד.





מתפללים

לפנים אירוע שגורר דיון משפחתי סוער:

לצער הרב של המשפחה, אחד מילדיה שהיה בן 16 נפטר ממחלה קשה. בני המשפחה חשבו איך הכי נכון יהיה להנציח את זכרו. חלק מבני המשפחה רצו לארגן טורניר כדורסל לזכרו כי הוא אהב כדורסל, וחלק רצו לארגן שיעורי תורה ופעילות חסד לזכרו. הדבר יצר מתח וויכוח במשפחה.

מצד שני:
אמרו חלק אחר מבני המשפחה, שבעולם היהודי ועל פי המסורת מקובל שמנציחים אדם שנפטר על ידי לימוד תורה ועשיית חסד לזכרו, ולא על ידי משחק כדורסל.



מצד אחד:
אמרו חלק מבני המשפחה כי הוא אהב כדורסל, וטורניר כדורסל לזכרו זו תהיה הנצחה ראויה ומכובדת לזכרו. כך כולם גם ייהנו מהמשחק וגם יזכרו אותו.

הוויכוח הזה היה מאוד סוער ורגשי...

מה...?
דעתכם?



★ | מן ההסטוריה

המושב מבוא מודיעים

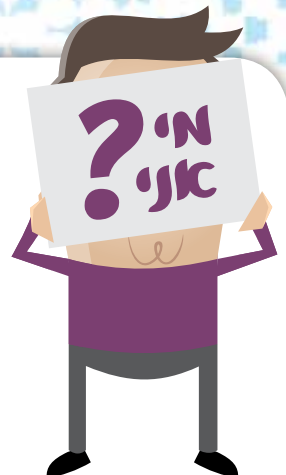
המושב מבוא מודיעים הוקם בשנת תשכ"ד (1964) על ידי גרעין נח"ל מתנועת הנוער עזרא. כעבור כשש שנים עזב הגרעין המיישב למקום קבע במבוא חורון, והיישוב ננטש. הוא יושב מחדש על ידי הרב שלמה קרליבך וחסידיו, שרובם הגיעו מארצות הברית. הרב קרליבך גר בארצות הברית, אך היה מגיע מדי שנה לביתו במושב ועורך בו קבלת שבת וסעודות, אליהן הגיעו אלפים ממעריציו, שהיו יושנים בשקי שינה בכיכר המושב. עד היום עומד בחזית בית הכנסת



כיסא חצוב בסלע, שבו נהג לשבת.

הרב קרליבך, משפטי הרב שלמה קרליבך זצ"ל, דר' הפייסבוק

2 | מי אני?



1. נולד בברלין בשנת 1925. נפטר בגיל 69 בשנת 1994, ונקבר בירושלים.
2. היה ידוע בכינוי "הרבי המרקד".
3. הלחין למעלה מ-1,000 מנגינות ושירים, ונחשב לאחד מגדולי הזמר החסידי במאה ה-20.
4. הרבה לעסוק בקירוב רחוקים ברחבי העולם באמצעות המוזיקה.
5. מנינים תפילה רבים, ובעיקר תפילות קבלת שבת, קרויים על שמו, ומתפללים על פי ניגוניו.



השאלה היא...



4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0	תפירה מראשית המאה	
															
495 חתימת התלמוד	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת ביהמ"ק ה-2	-422 חורבן ביהמ"ק ה-1 וזלזול בגל	חונות ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	מתן תורה	-1311 יצירת מצרים	אפרים ומנשה	-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם אבינו	-3760 בריאת העולם
לוח															לוח



5780
ה'תש"פ

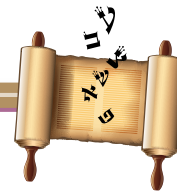


5778
ה'תשע"ח

A circular logo with a sunburst design and the number 70 in the center, representing the 70th anniversary of the State of Israel.



סדר קודשים | מסכת חולין, דף ק"כ - קכ"ג



דבר תורה

פרשת שמיני פותחת בסיפור מותם של בני אהרן, ובשתיקתו של אהרן כששמע על מיתת בניו. בהמשך הפרשה, מאריכה התורה לתאר את המאכלים האסורים ומותרים באכילה.

האם ישנו קשר בני שני נושאים אלו?

פיו של האדם הוא האיבר המחובר בין תוך האדם אל מה שמחוצה לו.

על ידי הדיבור אנו מוציאים החוצה את מחשבותינו, ומצד שני, ע"י האכילה אנחנו מכניסים דברים מן החוץ אל תוכנו.

סגירת פיו של אהרן בתחילת הפרשה והציווי שלא לאכול כל דבר המופיע בהמשכה - באים ומלמדים אותנו שבאותו אופן שישנם מאכלים אותם עלינו להיזהר שלא להכניס בפינו אל תוכנו, כך גם מן הצד השני ישנם דיבורים מזיקים אותם עלינו להיזהר שלא להוציא בפינו אל החוץ.

דף ק"כ: "כתיבה תמה"

רבי יוחנן אומר שלכל שערה יש נקב שממנו היא גדלה, והנקב הזה עמוק וחדוד בעור עד לבשר.

ישנה הלכה שפרשיות התפילין צריכות להיכתב "כתיבה תמה" - כתיבה מושלמת ונאה, וקלף שיש בו חורים או נקבים אינו ראוי לכתיבה תמה. לדברי רבי יוחנן, הרי בכל קלף יש נקבים, כי הקלף הוא העור של הבהמה והשערות חודרות בו לעומק אף איך הוא ראוי לכתיבת תפילין?

תשובת התלמוד היא שנקב קטן שהדיו עובר עליו וסותם אותו אינו נקב שפוסל את כתיבת פרשיות התפילין.

דף קכ"א: "אלל"

במשנה נאמר ש"אלל" מצטרף לשיעור כביצה לענין טומאת אכלין.

מהו "אלל"?

שתי שיטות בענין:

רבי יוחנן אומר שאלל הוא גיד רחב וקשה מאוד בצבע לבן, שנמצא מתחת לצנאר של הבהמה. הגיד הזה אינו נאכל לבדו מפני שהוא קשה ביותר ואוכלים אותו רק יחד עם בשר.

ריש לקיש אומר: אלל הוא בשר שנשאר על העור כשנפשיטים את העור מן הבשר.

דף קכ"ב: דבשת הגמל

התורה קובעת שרק מה שראוי לאכילה יכול לטמא בטומאת נבלה. לכן נאמר במשנה הראשונה של הפרק שעור של בהמה אינו מטמא בטומאת נבלה, מפני שהעור קשה ואינו ראוי לאכילה ולכן הוא לא נחשב בשר.

במשנה הנלמדת בדף זה נאמר שעור הדבשת של גמל צעיר מטמא בטומאת נבלה, כי מפני שהוא רך דינו כבשר. עד מתי נחשבת החטוטרת כבשר? אמר עולא, אמר רבי יהושע בן לוי: כל זמן שלא הטעינו משא על הגמל, העור נותר רך.

דף קכ"ג: גדוד החילים

בפריקתא נאמר: גדוד של חילים רומאים שנמצא בדרך למלחמה ונכנס לבית מסוים - כל מה שבבית טמא בטומאת מת, מפני שכל גדוד של חילים רומאים נשא איתו לפחות כמה עורות של מתים, כי הם היו עושים עם העורות כישוף במלחמה, והרי עור של מת מטמא בטומאת מת.



יש לי מושג | מחצית השקל

בזמן המקדש היה כל יהודי חייב לתרום פעם בשנה סכום של מחצית השקל לבית המקדש. מכסף זה היו קונים את קרבנות הציבור. כיום נוהגים לתת בחודש אדר "זכר למחצית השקל" לצדקה.

שאלות השבוע

א. מתי מאכל טמא יכול לטמא מאכל אחר?

ב. מה צריך להיות בשיעור המאכל כדי שיהיה יכול לטמא בטומאת אכלין?

ג. מי הם ה"ידיים" וה"שומרים" של מאכלים?

בין הפותרים נכונה תיער הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בטבלט איכותי או בסט ספרים של התלמוד הישראלי (לפי בחירתכם). את התשובות יש לשלוח במייל עד יום רביעי בשעות הצהריים למייל: talmudhagrala@medison.co.il ולציין את מס' העלון עליו אתם עונים. הודעות ישלחו לזוכים במייל ושמותיהם יפורסמו בדף הפייסבוק של התלמוד הישראלי. *בפיקוח רואה חשבון